

Agendapunt voor de vergadering van gedeputeerde staten van Drenthe

Algemene gegevens	
Status	n.v.t.
Opsteller	de heer [redacted]
Product-/stafgroep	Productgroep Bodem
Toestel	[redacted]
Datum	woensdag 30 augustus 2006

Portefeuillehouder	
mevrouw T. Klip - Martin	
Parafen	
Verantwoordelijk manager de heer S.J. Geerlings	
Akkoord:	Besproken:
Directeur-secretaris: 	

Afgestemd met		Afwijkende mening
1.	[redacted] MB	nee
2.	[redacted] BJC	nee
3.		
Uiterste behandeldatum in GS:		
Toelichting:		

Archivering	
Datum:	Registratienummer:
5-9-06	nr. 5-3/2006010232
	nr.
	nr.

Communicatie	
Openbaar:	ja <i>afstemmen (check)</i>
Persbericht:	nee <i>ja</i>
Bekendmaking:	Niet van toepassing
OR-aangelegenheid:	nee

Onderwerp

Algemene Milieu Effect Studie CO2 Opslag (AMESCO)

Advies

1. Instemmen met het uitvoeren van het project Algemene milieu effect studie CO2-opslag.
2. Instemmen met de rol van opdrachtgever en het machtigen van de Nederlandse Aardolie Maatschappij om namens alle opdrachtgevers opdracht te verlenen aan de hoofdaannemer en in verband met deze constructie afwijken van het aanbestedingsbeleid en de inkoopvoorwaarden van de provincie Drenthe.
3. Instemmen met het aanwijzen van de heer [redacted] als stuurgroep lid.
4. Instemmen met het reserveren van € 20.000,-- uit het budget Energienota Drenthe.

Beslissing GS

*⇒ In handen portefeuillehouder
echter
er v. later
keuzing
van het
nodigake bij
n.B. na de aandacht van
publiciteit. en die name in 2 keer 1 step.*

Inleiding

In de Nota energiebeleid 2006-2010 gaf u aan dat CO₂-opslag een kansrijke tussenoplossing is voor CO₂-reductie. Op 28 februari 2006 besloot u tot het zetten van verdere stappen om de aanbevelingen uit te voeren die staan in het TNO-rapport 'Verkenning naar de mogelijkheden voor de opslag van CO₂ en het gebruik van aardwarmte in de provincie Drenthe' (5.19/2006002053). U bracht provinciale staten op 6 oktober 2005 op de hoogte van het onderzoek (GS 4 oktober 2005 nr. 5.4/2005009052). Het betreffende onderzoek is in opdracht van de provincie Drenthe uitgevoerd. Uit het rapport blijkt dat Drenthe een substantiële bijdrage kan leveren aan de nationale CO₂-reductiedoelstellingen omdat het technisch mogelijk is om in de toekomst alleen al in de meest geschikte lege gasvelden 240 Megaton CO₂ op te slaan. In onze provinciale energienota staat als doelstelling een in 2010 te bereiken CO₂-reductie van ongeveer een halve megaton per jaar. Er zijn dus kwantitatief enorme mogelijkheden, maar CO₂-opslag kan natuurlijk alleen een tijdelijke oplossing zijn als overbrugging. CO₂ is een afvalstof en in het Landelijk Afval Plan is het mogelijk gemaakt pilots uit te voeren voor CO₂-opslag. Met de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) is op ons initiatief ambtelijk en bestuurlijk gesproken over de haalbaarheid. Wij wezen op de maatschappelijke verantwoordelijkheid van het bedrijfsleven. Zij zien ook commerciële voordelen in verband met kennisontwikkeling. Een eerste stap is een algemene milieu effect studie. De NAM is bereid gevonden voor dit project het initiatief te nemen. Voor ons als overheid is de studie van belang voor het goed kunnen doorlopen van eventuele toekomstige mer-procedures en voor eventuele aanpassing van ons provinciaal beleid. Gezien de tijdsdruk is de vakantieperiode benut voor de opstart van het project op basis van het gevoerde overleg. Het gaat nu om het alsnog formaliseren van het mede-opdrachtgeverschap van de provincie Drenthe en het beschikbaar stellen van de middelen,

Advies

1. Instemmen met het uitvoeren van het project Algemene milieu effect studie CO₂-opslag.
2. Instemmen met de rol van opdrachtgever en het machtigen van de Nederlandse Aardolie Maatschappij om namens alle opdrachtgevers opdracht te verlenen aan de hoofdaannemer en in verband met deze constructie afwijken van het aanbestedingsbeleid en de inkoopvoorwaarden van de provincie Drenthe.
3. Instemmen met het aanwijzen van de heer [REDACTED] als stuurgroep lid.
4. Instemmen met het reserveren van € 20.000,-- uit het budget Energienota Drenthe.

Meetbaar/Beoogd beleidseffect

Een kennisdocument over de milieueffecten van CO₂-opslag in lege aardgasvelden dat bruikbare informatie oplevert voor het uitvoeren van een eventuele toekomstige 'echte' mer-procedure voor een specifieke locatie voor de opslag van CO₂.

Argumenten

Ad 1. Het uitvoeren van de studie is een eerste stap in de richting van realisatie van CO₂-opslag.

De formele instemming met het project loopt achter bij de uitvoering. Dat komt omdat we als provincies de voortgang van de uitvoering niet willen belemmeren. Snelle start en afronding van de studie is nodig omdat een algemene effectstudie klaar moet zijn voordat er sprake is van een echte Milieu Effect Rapportage voor een specifieke locatie. Een mer-procedure is pas goed mogelijk als de studie is afgerond. Het is dus van belang de studie snel uit te voeren, zodat de resultaten

bruikbaar zijn voor toekomstige MER's, zoals voor het uitvoeren van een eventuele pilot of voor lopende initiatieven in De Lier (Zuid-Holland) en Drachten.

De studie geeft inzicht in wat de onderwerpen zijn en de beschikbare informatie en kennislacunes. Er is een gezamenlijk leerdoel waardoor vertragingrisico bij toekomstige MER's vermindert. De studie is een efficiënte manier om informatie te verzamelen. De gegevens zullen bruikbaar zijn voor Strategische Milieubeoordelingen (SMB's) van overheidsplannen, zoals een eventuele toekomstige uitwerking of wijziging van het Provinciaal omgevingsplan. Ook wordt duidelijk in hoeverre een specifiek toetsingskader ontwikkeld moet worden, dus regels voor CO2 opslag. Tenslotte geeft de studie aan welke parameters gelden bij het beoordelen van gasvelden op het vasteland van Nederland op geschiktheid voor opslag van CO2 (zie bijgevoegde Scope of work).

Ad 2. Door het vervullen van een rol als medeopdrachtgever geven we invulling aan onze regierol.

Voor bedrijfsleven en overheid is het project van belang, daarom is belangrijk dat zij in samenwerking het project aansturen. Opdrachtgevers zijn het ministerie van VROM, vier provincies, energiebedrijven, NAM en Netherlands Oil and Gas Exploration and Production association (Nogepa). Voor het privaatrechtelijk verlenen van opdrachten aan uitvoerders van het project is het om praktische redenen gewenst de NAM te machtigen omdat diverse opdrachtgevende partijen samenwerken, zodat een snelle en slagvaardige organisatie gewaarborgd is. Als gevolg daarvan wijken we af van de geldende regels voor inkoop en aanbesteding. Uit de offertes van drie consortia van samenwerkende bedrijven is inmiddels een keuze gemaakt en opdracht verleend aan hoofdaannemer Haskoning.

Ad 3. Als opdrachtgever hebben we via een stuurgroep lid stemrecht en sturen we het project.

Het gebruik maken van het netwerk en de expertise van Energy Valley is ondersteunend en dat past bij de rol en de opdracht van deze organisatie. Provincie Drenthe heeft als initiatiefnemende provincie ambtelijk een coördinerende taak voor de opdrachtverlenende provincies.

Ad 4. Beschikbare middelen in het kader van de energienota kunnen aangewend worden.

Bestaand budget is voor dit doel gereserveerd.

Uitvoering

Tijdsplanning

Uitvoeren algemene milieueffectstudie: september 2006 – april 2007

Financiën

Totale kosten	€	150.000
Inkomsten van derden	€	130.000
Lasten voor de provincie	€	20.000

Incidenteel in jaar 2006

Bestaand exploitatie budget, namelijk:

Prestatienummer:	3500509
	Klimaatverandering
Projectnummer:	19000209
	Budget BANS 4
Taaknummer:	01
Categorie:	2.3

Europese aspecten

Vraag 1: Werpt het voorgenomen besluit mogelijkwijs belemmeringen op aan het vrij verkeer?

Nee

Vraag 2: Bevat het voorgenomen besluit elementen die opgevat zouden kunnen worden als het verlenen van 'staatssteun'?

Nee

Vraag 3: Bevat het voorgenomen besluit een opdracht aan een derde waarop van toepassing zou kunnen zijn een Aanbestedingslijn?

Nee

Monitoring en evaluatie

Nvt

Extern betrokkenen

Opdrachtgevers: VROM, provincies Fryslan, Groningen, Drenthe en Zuid-Holland, NAM, SEQ, NOGEPa, Essent, Electrabel, Eneco

Opdrachtnemers: Royal Haskoning (hoofdaannemer), Ecofys, CE, Golder en TNO

Communicatie

De in te stellen stuurgroep wordt uiteraard geïnformeerd over onze eventuele deelname.

Er is een afstemmingsoverleg gevormd van de provincies, waarbij Drenthe coördineert.

Tekst Openbare besluitenlijst

Algemene Milieu Effect Studie CO2 Opslag (AMESCO)

De provincie Drenthe neemt als mede-initiatiefnemer en mede-opdrachtgever deel aan het project Algemene milieueffectstudie CO2-opslag. Dat onderzoek wordt uitgevoerd in de periode september 2006 - april 2007. Uit een eerder onderzoek bleek dat er in Drenthe in de toekomst grootschalige mogelijkheden zijn voor de opslag van CO2 in de ondergrond in lege gasvelden. Daarmee kan ter overbrugging tijdelijk worden voldaan aan de milieudoelstellingen voor CO2-reductie. De studie is de eerstvolgende stap om de realisatie van de technische mogelijkheid dichterbij te brengen.

<< Tekst Openbare Besluitenlijst >>

Verzenden

Bijlagen

1. Concept Samenwerkingsovereenkomst AMESCO
2. Offerte Haskoning
3. Scope of work
4. Plaats van het project

Meekopiëren

ja
nee
nee
ja

Risico's

1. Voor specifieke mer-procedures voor de opslag van CO2 zullen specifieke richtlijnen worden opgesteld. Het op te stellen rapport van de Algemene Milieu Effect Studie CO2 Opslag kan geen status krijgen die afbreuk doet aan onze bevoegdheid daartoe. Deelnemen als opdrachtgever aan de milieueffectstudie heeft in potentie het risico dat de provincie gebonden wordt geacht te zijn aan resultaten als in de toekomst voor een eventuele specifieke locatie voor de opslag van CO2 een MER-procedure gaat lopen en vergunning verleend moet worden. Daarom is juist bepaald dat het expliciet een algemene studie is en geen locatiespecifieke; daardoor blijft de provincie de handen vrij houden. Sterker nog, de studie is juist bedoeld om ook voor de provincies een eventuele toekomstige MER en vergunningverlening te vergemakkelijken omdat dan verwezen kan worden naar deze studie. Om die reden zal de studie volledig voldoen aan de eisen die gelden voor milieueffectrapportage, behalve de wettelijke inspraakverplichting.

2. Voor het beleid van de ondergrond is een interne brede ambtelijke werkgroep gevormd. Bestaand en nieuw beleid is vorig jaar geïnventariseerd. Nieuwe ontwikkelingen worden nu eerst uitgewerkt. Afstemming is nodig voor opslag CO2, beleid voor Warmte- en koude-opslagsystemen, beleid voor (het niet) opslaan van gevaarlijk afval, te ontwikkelen aardwarmtewinning en de winning van grondwater en delfstoffen. De resultaten van de uitwerking van deze nieuwe ontwikkelingen zouden aanleiding kunnen zijn voor uitwerking of aanpassing van het provinciale omgevingsbeleid. Voor de wetenschappelijke benadering van deze problematiek is inmiddels een afstudeeronderzoek van [REDACTED] afgerond in opdracht van productgroep Bodem. Denkbaar is vervolgens het opstellen van een uitwerkingsplan voor het POP voor het beleid van de ondergrond waarin de nieuwe ontwikkelingen een plaats krijgen en een Strategische milieubeoordeling wordt uitgevoerd.

Alle kennis van het POP is noodzakelijk.

3. Intussen is er van de NAM een vergevorderd plan tot grote CO2-emissie i.v.m. de te bouwen centrale in relatie tot oliewinning in Schoonebeek. De op te richten centrale doet de CO2-reductieinspanningen van de energienota te niet. Van de NAM mag verwacht worden dat zij als belangrijke maatschappelijke speler verantwoordelijkheid neemt om de provinciale milieudoelstellingen te halen. Het is in redelijkheid niet mogelijk nadere voorwaarden te stellen in het kader van vergunningverlening voor het HOS-project (Herontwikkeling Olieveld Schoonebeek). CO2-opslag is nu nog niet operationeel. Wel is mogelijk te onderhandelen over technisch en financieel bijdragen aan de realisatie van onze doelstellingen in het kader van bodemenergie. Ten eerste door bij te dragen aan een eventueel project voor het winnen van aardwarmte in de omgeving van Emmen en ten tweede door bij te dragen aan een eventueel toekomstig proefproject voor het opslaan van CO2. De actieve bijdrage van de NAM vergroot de realisatiekansen van dergelijke projecten aanzienlijk. In verband met het bevorderen van de samenwerkingsrelatie en het succesvol realiseren van HOS en AMESCO is het riskant om het gesprek nu aan te gaan en lijkt het voorjaar van 2007 een beter moment, na goedkeuring van HOS en bij de afronding van AMESCO.